

Advies

van de VREG van 26/07/2022

met betrekking tot het ontwerpdecreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het decreet van 13 juli 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2012 en het decreet van 17 december 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energifonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 8 juli 2022.

Inleiding

De VREG ontving op 12 juli 2022 de vraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, om binnen een termijn van 30 dagen een advies te verlenen bij het ontwerpdecreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het decreet van 13 juli 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2012 en het decreet van 17 december 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 8 juli 2022 (hierna “Ontwerpdecreet”).

Het Ontwerpdecreet bevat onder meer volgende - voor de werking van de VREG relevante - bepalingen:

- Er worden definities ingevoerd van “tussenpersonen bij de levering van thermische energie” en “eindgebruikers van thermische energie” en doorheen het Energiedecreet worden de bepalingen aangepast aan deze nieuwe actoren (art. 2, 3°, 6° en °7, art. 3, art. 15-20, art. 40);
- Een aantal materiële vergissingen worden rechtgezet, zoals in de definities van dynamisch prijscontract en van eilandwerking, en in de recent ingevoerde vrijstelling van de certificatenplicht voor elektriciteitsopslagfaciliteiten (art. 2, 1° en 2°);
- De omschrijving van de bevoegdheid van de raad van bestuur van de VREG tot het sluiten van overeenkomsten en samenwerkingsverbanden wordt afgestemd op de eerder gewijzigde omschrijving van de bevoegdheden van de VREG ter zake (art. 4);
- M.b.t. vergoedingen voor prestaties aan derden wordt een verwijzing naar de beheersovereenkomst vervangen door een verwijzing naar het ondernemingsplan (art. 5);
- Bij de bestaande vergoedingen voor laattijdige aansluiting en voor langdurige stroomonderbreking geen onderscheid meer gemaakt tussen huishoudelijke en niet-huishoudelijke netgebruikers, maar wel tussen wooneenheden en niet-wooneenheden, zodat tweedeverblijvers niet langer een hogere vergoeding ontvangen dan gedomicilieerden (art. 6-7);
- Aan de netbeheerder wordt een nieuwe forfaitaire vergoedingsplicht opgelegd in geval van laattijdige plaatsing van een digitale meter bij een netgebruiker die expliciet om die plaatsing heeft verzocht (art. 9-10);
- Het toepassingsgebied van (niet-)gereserveerde technische flexibiliteit wordt uitgebreid en verduidelijkt (art. 11);
- Het faillissement of de gerechtelijke reorganisatie van de houder van een leveringsvergunning zal van rechtswege leiden tot de opheffing van de leveringsvergunning (art. 13);
- De VREG zal in de toekomst op voorhand verwittigd worden van faillietverklaringen of de opstart van een procedure tot gerechtelijke reorganisatie van een energieleverancier (art. 14);
- De bandingfactoren van projecten met brandstofkosten zullen jaarlijks worden geactualiseerd (art. 21);

- Er zal geen minimumsteun meer worden verleend als een groenestroom- of warmtekrachtcertificaat op het moment van het aanbieden aan de netbeheerder nog minder dan twaalf maanden geldig is (art. 22-23);
- Er wordt een daling voorgesteld van de quota groenestroomcertificaten en een stijging van de quota warmte-krachtcertificaten (art. 24-25);
- Er wordt een decretale basis voorzien voor de vrijwillige vernietiging van garanties van oorsprong in de centrale databank en de attestering hiervan door de VREG (art. 26);
- Het woord 'onbalans' in artikel 7.2.1 en 7.2.2 van het Energiedecreet, wordt geschrapt om maximaal oplossingen mogelijk te maken voor de sourcing en settlement bij energiedelen en peer-to-peerverkoop (art. 27-28);
- Het wordt mogelijk gemaakt om ook de beheerders van een gesloten distributienet, directe lijn, directe leiding, privé distributienet, gesloten industrieel net en tractienet spoor te verplichten om de gegevens noodzakelijk voor het opmaken van het energierapport aan het VEKA mee te delen (art. 37);
- De handhavingsmogelijkheden van de VREG worden uitgebreid (art. 41-43);
- In het decreet van 17 december 2021 tot wijziging van het Energiedecreet wordt de overgangsbepaling voor de vrijstelling van elektriciteitsopslagfaciliteiten aangepast aan de nieuwe decretale deadline voor quotumverplichtingen (art. 50).

Bespreking

De VREG verwelkomt een heel aantal van de in het Ontwerpdecreet opgenomen wijzigingen, waaronder onder meer de uitbreiding van zijn handhavingsbevoegdheden.

We wensen echter nog opmerkingen te formuleren bij volgende bepalingen van het Ontwerpdecreet:

- **Artikelen 9 en 10:** Deze artikelen voorzien in de introductie van een eenmalige forfaitaire vergoeding van 100 euro die de distributienetbeheerder verschuldigd is aan de netgebruiker *“bij overschrijding van de termijn vastgesteld door de Vlaamse Regering conform artikel 4.1.22/2, vierde lid, voor het plaatsen van de digitale meter.”*

In de memorie van toelichting wordt daarbij verwezen naar artikel 3.1.55 van het Energiebesluit dat stelt: *“Binnen dertig werkdagen na ontvangst van de goedgekeurde offerte, neemt de distributienetbeheerder de oude meetinrichting weg en plaatst hij een digitale meter.”*

De VREG merkt op dat er naast de plaatsingstermijn, er ook termijnen voor het aanleveren van de offerte wordt vastgelegd in artikel 3.1.55 van het Energiebesluit: *“Als een netgebruiker verzoekt om een digitale meter te plaatsen, zoals vermeld in artikel 4.1.22/2, 1° en 7° van het Energiedecreet van 8 mei 2009, bezorgt de distributienetbeheerder een offerte binnen tien werkdagen nadat hij de aanvraag van de netgebruiker heeft ontvangen.”* Aangezien de plaatsingstermijn pas start vanaf het moment dat de distributienetbeheerder de goedgekeurde offerte ontvangt, kan de distributienetbeheerder de aanlevering van de offerte gebruiken om de start van de plaatsingstermijn uit te stellen om zo een eventuele vergoeding te ontwijken. Als de distributienetbeheerder merkt dat momenteel de plaatsingstermijn van 30 werkdagen niet zal kunnen worden gehaald, zou hij de offerte pas kunnen opsturen op een later tijdstip (wanneer hij zeker is dat de plaatsingstermijn wel zal kunnen gehaald worden) om zo geen forfaitaire vergoeding te moeten betalen.

Daarom wordt voorgesteld om ook een forfaitaire vergoeding te voorzien bij niet-naleving van deze termijn van tien werkdagen voor de aanlevering van de offerte. Dit kan door in artikel 10 de onderlijnde woorden toe te voegen: *“bij overschrijding van de termijn vastgesteld door de Vlaamse Regering conform artikel 4.1.22/2, vierde lid, voor het aanleveren van de offerte en het plaatsen van de digitale meter.”*

- **Artikel 11:** In dit artikel wordt het toepassingsgebied van niet-gereserveerde technische flexibiliteit aangepast.

Het huidige artikel 4.1.17/5, §1, derde lid, van het Energiedecreet bepaalt:

Onder buitengewone omstandigheden als vermeld in het eerste lid, wordt verstaan dat een redelijke en kosteneffectieve netinvestering niet mogelijk is in combinatie met een van de volgende situaties:

- 1° de aankoop van flexibiliteit is economisch niet efficiënt;
- 2° de aankoop van flexibiliteit leidt tot ernstige marktverstoringen;
- 3° de aankoop van flexibiliteit leidt tot meer lokale congestie binnen het dekkingsgebied van de netbeheerder.

Het Ontwerpdecreet zou dit derde lid als volgt aanpassen:

Onder buitengewone omstandigheden als vermeld in het eerste lid, worden omstandigheden verstaan die geen onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden als vermeld in paragraaf 2 zijn en waarbij een redelijke en kosteneffectieve netinvestering niet mogelijk is in combinatie met een van de volgende situaties:

- 1° de aankoop van flexibiliteit is economisch niet efficiënt;
- 2° de aankoop van flexibiliteit leidt tot ernstige marktverstoringen;
- 3° de aankoop van flexibiliteit leidt tot meer lokale congestie binnen het dekkingsgebied van de netbeheerder.

Dit zorgt ervoor dat er een afbakening komt tussen enerzijds buitengewone omstandigheden en anderzijds onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden. De toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit dan wel niet-gereserveerde technische flexibiliteit wordt hierdoor volledig losgekoppeld van elkaar. Dit zorgt enerzijds voor een duidelijkere afbakening, maar houdt anderzijds ook het risico in dat netbeheerders sneller naar niet-gereserveerde technische flexibiliteit zullen teruggrijpen. Indien netbeheerders geconfronteerd worden met een onvoorziene situatie, kon dit voorheen immers opgevangen worden door gereserveerde technische flexibiliteit en niet-gereserveerde technische flexibiliteit, en nu enkel nog door niet-gereserveerde technische flexibiliteit. Dit heeft tot gevolg dat er minder snel een vergoeding zal worden uitbetaald. Bovendien geldt dit argument des te sterker gelet op de voorgestelde aanpassing in §2. Artikel 4.1.17/5, §2 wordt namelijk als volgt aangepast:

§ 2. In geval van onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden en als alle commerciële middelen ~~en gereserveerde technische flexibiliteit~~ uitgeput zijn, kan de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet de modulatie van productie-installaties ~~verplichten via telecontrole~~ en elektriciteitsopslagfaciliteiten verplichten. Deze situatie wordt niet-gereserveerde technische flexibiliteit genoemd.

De VREG volgt de redenering in de memorie dat door het schrappen van het begrip “telecontrole” de regeling meer toekomstbestendig wordt gemaakt door ook andere aansturingstechnologieën toe te laten.

Deze wijziging heeft echter verregaande gevolgen in die zin dat - wanneer er onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden aanwezig zijn¹ - de netbeheerder enkel nog moet nagaan of er commerciële flexibiliteit aanwezig is; gereserveerde technische flexibiliteit dient niet meer prioritair te worden bekeken. Er zal door de netbeheerder dus veel sneller gebruik gemaakt kunnen worden van niet-gereserveerde technische flexibiliteit, des te meer nu de beperking tot installaties met telecontrole wordt geschrapt, waardoor de categorie van installaties die onder niet-gereserveerde technische flexibiliteit vallen ruimer kan worden (indien ook het Energiebesluit in lijn met het Energiedecreet wordt aangepast).

¹ Die door de VREG in het Technisch Reglement moeten worden ingevuld.

Het (1) *ruimer* maken van de categorie van installaties die onder niet-gereserveerde technische flexibiliteit vallen (cf. schrappen vereiste “telecontrole”), (2) het beschouwen van niet-gereserveerde technische flexibiliteit als een duidelijke *aparte categorie*, en (3) het *onmiddellijk* kunnen *toepassen* van niet-gereserveerde technische flexibiliteit (na een loutere check op de aanwezigheid van commerciële flexibiliteit, zonder check van gereserveerde technische flexibiliteit), zorgt voor verregaande gevolgen. Immers, aangezien het besluit slechts in beperkte gevallen in een vergoeding voorziet binnen de niet-gereserveerde technische flexibiliteit, wordt de kans voor productie-installaties om afgeregeld te worden zonder vergoeding, veel substantiëler.

De VREG herhaalt zijn opmerking uit het advies [ADV-2022-01](#),² dat hoewel we begrijpen waarom er in bepaalde situaties geen vergoeding dient te worden betaald, de Elektriciteitsverordening geen enkel onderscheid maakt naar gelang de situatie: elke afregeling dient in principe gecompenseerd te worden. Door voorliggend ontwerpdecreet wordt aan dit principe (nog verder) afbreuk gedaan.

Concluderend merkt de VREG bijgevolg op dat de toegevoegde zinssnede “*worden omstandigheden verstaan die geen onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingomstandigheden als vermeld in paragraaf 2 zijn*” beter terug geschrapt wordt en dat de woorden “*en gereserveerde technische flexibiliteit*” beter niet geschrapt worden.

- **Artikel 13:** Dit artikel stelt dat het faillissement of de gerechtelijke reorganisatie van de houder van een leveringsvergunning van rechtswege leidt tot de opheffing van de leveringsvergunning.

Dit is een logische bepaling in geval van faillissement, maar de VREG is geen voorstander van een automatische intrekking van de leveringsvergunning in geval een procedure van gerechtelijke reorganisatie van een houder van een leveringsvergunning wordt opgestart. De VREG kan in die situatie beter een appreciatiebevoegdheid behouden. De gerechtelijke reorganisatie heeft immers als doel om onder toezicht van de rechter, de continuïteit van een onderneming in moeilijkheden of haar activiteiten te behouden. Dit is verschillend van het faillissement.

De VREG stelt bijgevolg voor om de woorden “*of de gerechtelijke reorganisatie*” te schrappen in artikel 13.

- **Artikelen 24 en 25:** Deze artikelen voorzien een daling van de quota groenestroomcertificaten en een stijging van de quota warmte-krachtcertificaten.

In de nota aan de Vlaamse Regering wordt toegelicht dat de quotumdaling voor GSC een reactie is op de prognose van het VEKA dat de komende jaren minder GSC zullen worden toegekend. Zonder aanpassingen aan de quotumplicht zullen de elektriciteitsleveranciers niet meer kunnen voldoen aan de quotumplicht en daardoor administratieve geldboetes moeten betalen, wat de factuur voor de verbruikers zou verhogen. Of zullen de prijzen op de markt

² Advies van de VREG van 9/03/2022 met betrekking tot het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft flexibiliteit en samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 februari 2022, te consulteren op: https://www.vreg.be/sites/default/files/document/adv-2022-01_0.pdf.

stijgen door een (te) klein aanbod, wat eveneens tot een verhoging van de factuur zou leiden. De VREG merkt op dat de GSC-prijzen momenteel al licht stijgen (zie dashboard '[Handel in steuncertificaten](#)').

De VREG is niet in staat om te bepalen of de quotumdaling voor GSC voldoende is. We kunnen wel opvolgen hoe de certificatenmarkt er vandaag uitziet, maar niet hoe ze er in toekomst zal uitzien. VEKA heeft een veel beter zicht op hoeveel certificaten er zullen uitgereikt worden.³ Maar zelfs met uitgebreide informatie over de uitreikingen blijft het bijzonder moeilijk om een juist percentage te bepalen.

In het [Certificatenmarktrapport 2022](#)⁴ stelde de VREG vast dat meer dan de helft van het GSC-overschot niet in handen is van de leveranciers en/of netbeheerders, maar wel van andere rekeninghouders. Als deze laatste partijen niet actief meedoen aan de certificatenmarkt, is het eigenlijke overschot dat beschikbaar is voor de toegangshouders om te voldoen aan hun certificatenverplichtingen nog heel wat kleiner dan hierboven aangegeven. Bij GSC zagen we dan ook opvallende prijsstijgingen in aanloop naar de deadline van de certificatenverplichtingen. Het aanbod aan GSC bleek klein en toegangshouders hadden problemen om de benodigde steuncertificaten te verzamelen aan een redelijke prijs.

De kans bestaat dat toegangshouders na dit jaar gaan besluiten om nog meer op voorhand een voldoende grote voorraad GSC aan te leggen, zodat ze niet meer last-minute op zoek moeten gaan naar certificaten. Het kan dus goed zijn dat de vraag naar GSC stijgt of hetzelfde blijft, zelfs met een gedaald quotumpercentage.

³ Zij publiceren ook een rapport met de verwachtingen van het aantal in te leveren certificaten en het overschot op de markt: <https://www.energiesparen.be/sites/default/files/atoms/files/2022-deel3.pdf>.

⁴ Certificatenmarktrapport 2021-2022 (RAPP-2022-13) van 7 juni 2022, te consulteren op: <https://www.vreg.be/sites/default/files/document/rapp-2022-13.pdf>.